

min tulevat esiin Thomas P. Hughesin tulkinta suurista teknologista järjestelmistä, teknologian sosiaalinen rakentuminen ja toimijaverkkoteoria sekä uutena, ehkä nousevana teemana teknologisten puhetaipojen, retoriikan ja diskurssien tutkimus.

Eräs kenttä, joka esityksissä jätettiin vähäisemmälle huomiolle, on esimerkiksi teknologisten innovaatioiden vaikutus kotitalouksissa ja muissa arkisemmissä käyttötilanteissa. Yhä vieläkin tutkimuksen kohteina ovat etupäässä suuret teknologiset järjestelmät ja innovaatioprosessit. Arkisten käyttökontekstien teknologiaa muovaava vaikutus jää tällöin helposti unholaan. Haluavatko historiantutkijat jättää tämän aihealueen tutkimisen esimerkiksi sosiologien, etnologien tai psykologien tehtäväksi? Näin ei suinkaan ole. Esimerkiksi kotitalousteknologiaa on Suomessa tutkinut muun muassa Vuokko Lepistö. Aihepiirin marginaalisuus kesäkoulussa esitellyissä väitöskirjaprojekteissa lieneekin sattumaa.

Jaakko Suominen

Teollisuutta museoissa ja toiminnassa – kesäkoulun ekskursiot

Kesäkoulun ohjelmaan kuului kolme retkeä. Näiden merkitystä pidettiin kesäkoulun päätöskeskustelussa suurena

koko ohjelman onnistumisen kannalta, varsinkin kun ohjelma muuten oli hyvin tiivis.

Bjerringbron sähkömuseossa vierailtiin perjantaina 13. elokuuta. Tanskassa on vesivoimaloita, vaikka se maan topografiaa tarkastellen hieman oudolta tuntuukin. Bjerringbron ulkopuolella sijaitsevan maan suurimman vesivoimalan yhteyteen on sijoitettu valtakunnallinen sähkömuseo, Elmuseet (<http://www.elmus.dk/>). Museon perustettu vuonna 1984. Museon koko alue käsittää 10 ha, josta 3500 neliometriä on näyttelykäytössä. Vuosittain museossa käy 60 000–70 000 vierasta, joista merkittävä osa koululaisryhmiä. Hallintotiloja ja kahvilaa varten rakennettiin vuosina 1993–1994 tiilinen rakennus, joka massoittelessaan jäljittelee vuosisadan alun sähkölaitosrakennuksia. Museon keskeinen osa on vuonna 1920 valmistunut voimala, joka tuottaa yhä 11 miljoonaa kWh sähköä vuosittain kolmella kaksoisfrancisturpiinilla ja kolmella suurella vaihtovirtageneraattorilla.

Århusin yliopiston puistossa sijaitsee vuonna 1994 perustettu Steno Museet (<http://www.au.dk/stenomus>), jossa esitellään tekniikan ja lääketieteen historiaa. Museossa on myös planetaario ja lääketieteellinen yrttitarha. Opetussalissa on mahdollisuus itse kokeilla fyysiikan lakien toimivuutta. Kesäkoulun ohjelmaan Steno Museet liittyi sunnuntai-iltana. Aiemmin päivällä tutustuttiin Århusin "vanhaan kaupunkiin" (Den Gamle By), joka vastaa toiminta-ajatukseltaan Helsingin Seurasaaren museoaluetta, mutta keskittyy vanhan kaupunkirakentamisen esittämiseen. Museoalueella pystytetään parhaillaan erästä ristikkorakenteista porvaristaloa.

Rakennustyömaata voivat museovieraat seurata – turvallisuussyistä – aidan takaa.

Kesäkoulun ohjelmaan sisältyi maanantai-iltana myös tutustuminen Tanskan suurimpiin teollisuusyrityksiin kuuluvaan Grundfosin pumpputehtaaseen, joka aloitti toimintansa vuonna 1945 ja toimii yhä perheyrittäjä. Grundfos on maailman johtavia pumppujen tuottajia. Yhtiöllä on 9000 työntekijää 32 maassa. 13 000 asukkaan Bjerringbrossa Grundfos on todella merkittävä työnantaja.

Tuija Mikkonen

Kesäkoulusta

Kesäkurssien pitämisellä on perinteisesti kaksi tarkoitusta yli muiden: tutkimuskentän uusimman tiedon ja pyrkimyksen välittäminen tutkijoille ja tutkijakontaktien luominen. Big Picture onnis-

tui erinomaisesti ainakin jälkimmäisessä. Edellä mainittujen lisäksi kansainvälinen tapaaminen antaa oivan mahdollisuuden tarkastella kotimaan tutkimuksen tilaa.

Big Picturen keskeinen teema oli SHOT:n piirissä rakennetun tutkimuksen diskurssin luotaaminen, uusien tuulien haistelu sekä samaisen diskurssin edelleen vakiinnuttaminen. Tämä muodostikin kesäkouluun mielenkiintoisen jännitteen suomalaisen ja muiden pohjoismaiden tutkimuksen välille. Siinä missä muissa pohjoismaissa tutkijat toimivat institutionaalisesti vakiintuneissa muodoissa, suomalaiset tutkijat ovat hajaantuneet maantieteellisesti ja temaattisesti. Kasvava innostus teknologian tutkimukseen ei ole Suomessa heijastunut tutkijoiden yhteistyömuotoihin.

Historiankirjoituksen sisällön ja sanoman muotoilemisessa Big Picturen keskusteluissa pidettiin tärkeänä historian tutkijoiden kykyä – ja tahtoa – itseyttä ja -reflektioon. Tähän hyvää tarkoittavaan ja raskaaseen pro-

Kesäkoululaiset Århusissa tutustumassa perinteiseen vesimyllyyn. Kuva: Tuija Mikkonen.

